

Kangasniemen kirjasto- ja kulttuuritoimi

Kirjastolain tavoite

Kirjastolain tavoitteena on edistää

- väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin
- tiedon saatavuutta ja käyttöä
- lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa
- mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen
- aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

(Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 2 §.)

Kangasniemen kirjasto toimii kirjaimellisesti lain velvoitteen mukaan!

Yleisten kirjastojen tehtävät

Kuntien tehtävänä on järjestää yleisen kirjaston toiminta joko itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 5 §).

Yleisen kirjaston tehtävänä on

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- tarjota tietopalvelua, ohjausta, ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

(Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6 §.)

Kansallinen lukutaitostrategia vuoteen 2030

Luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita

Vahvistetaan monilukutaito-osaamista

Innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa

Aukioloajat

Kirjasto on avoinna ma-pe klo 10-18

Lehtilukusali on kaikkien asiakkaiden käytössä arkisin klo 8-10

Omatoimiaika on arkisin klo 18-21 ja viikonloppuisin klo 8-21

Kirjasto- ja kulttuuritoimen henkilöstö

Sari Tulla, kirjastonjohtaja 50 %/hyvinvointikoordinaattori 50 %

Ulla Siiskonen, kirjastonhoitaja

Sara Leskinen, kirjastovierkilija

Tiina Äikäs, kirjastovirkailija

Johanna Ahvenranta, 50 % kirjastovirkailija, 50 % kulttuuri

Viivi Romo, kirjastovirkailija 30 % kulttuuri ma, 20 % TarinaTupa, 30 % hanketoiminta

Hanketyöt 0,3 – 0,5 htv – hankkeista riippuen

Koululaiset, opiskelijat, (työllistetyt), kuntouttava työtoiminta, työkokeilut

Toimintatilastot Kangasniemi

	Lainat	Kävijät	Kävijät omatoimiaikana	Aineisto
2021	62832	31682		58778
2022	62196	37250	437	59818
2023	65837	48824	928	59213
2024	66767	51339	1567	60232
2025		55483	1853	

Toiminnan vertailutiedot

2024	Lainat/a sukas	Fyysiset käynnit/a sukasluku	Kokoelmat/a sukasluku	Toimintakulut € /asukas	Tapahtumat / kirjasto pv järjestäjänä	Käyttäjäkou- lutukset	Htv 2023
Kangasniemi	13,06	10,04	11,78	70,58	115	99	3,87
Joutsa	11,86	11,27	12,5	85,84	22	20	3,59
Mäntyharju	13,52	11,46	7,95	58,95	46	12	4,20
Hankasalmi	13,55	10,22	13,04	81,37	73	25	3,47
Etelä-Savo	13,51	8,69	7,35	61,22			
Kokoma	15,33	9,05	5,50	65,78			

AINA ON AIKAA KIRJAN VERRAN!

Talous 2024

Kirjaston vuosibudjetti 411 577 €

- Palkat sivukuluineen 229 626 € (55,7 %)
- Aineistot 53924 € (13,1 %)
- Tilakustannukset sis. vuokrat, puhtaus ja tietohallinto 105581€ (25,7 %)
- Muiden palveluiden ostot 22 446 € (koulutus- ja kulttuuripalvelut, ilmoitukset, posti, koneiden ja laitteiden kunnossapitoa, kalusto ym.) (5,5 %)
- Toimintatuotot 19 007 €

Hankinnat

- Kausijulkaisut (lehdet)– Hanselin puitesopimus, toimittaja Prenax
 - Puitesopimus päättyy ja Hansel ei kilpailuta kausijulkaisuja enää vähäisen kilpailun takia
 - Olemme ilmoittaneet jatkavamme suoralla sopimuksella Prenaxin kanssa

- E-aineistot
 - Viddla – elokuvien suoratoistopalvelu (maksu käytön mukaan)
 - Kansallinen -kirjasto – e-kirjat, äänikirjat ja aikakauslehtiä
 - Biblio – äänikirjat ja e-kirjat (maksu käytön mukaan)
 - ePress – E-sanomalehdet, paikalliskäyttö kirjastossa

Hankinnat

- Kirja-aineisto (35 000 €/v)
 - Hansel ei kilpailuttanut enää kirja-aineistoja, puitesopimus päättyi 2020
 - Suorasopimus ensin Booky-fi:n kanssa ja nyt kirjastojärjestelmän vaihdon myötä Kirjastopalvelun kanssa
 - Yksittäisenä kirjastona haasteellinen kilpailutettava, koska Hanselkaan ei sitä ole tehnyt
 - Aineiston toimittajan tilausjärjestelmän on keskusteltava kirjastojärjestelmän kanssa
- Kuopion alueellinen kehittämiskirjasto on kilpailuttanut aineiston viimeksi 2022, hankintakausi 2023-2025 ja optiovuodet 2026-2027
- Uusi kilpailutus Sansialla käynnistetään 2027 alussa
- Hankintaportaali käytössä
- Aineiston tarjoajat Storia Oy (ent. Kirjavälitys) ja Kirjastopalvelu (ent. Booky.fi)
- Selvitämme hankintaportaalin kustannuksia ja sen jälkeen päätämme, ilmoittaudummeko tähän kilpailitukseen

Hanketoiminta – kirjastotoiminnan kehittämistä

Vuoden 2025 loppuun päättyi hanke 12 000 €

Sivistystä ja säveliä – tunne menneisyys, ymmärrä nykyisyyttä

Vuoden 2026 loppuun päättyvä hanke 20 000 €

Kirjasto avoimen kohtaamisen alustana

Haettu lukematon sivistys – hanketta –päättös maaliskuussa 2026

Omarahoitusosuudet tehdään tuntikirjanpidolla

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta

Lain tavoitteena on:

- tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen;
- edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen;
- vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin;
- luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Toiminnan lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Kulttuuritoimi

- Kulttuuritoimi – TA 59695 €, joista sis. Kuluja 12913 €, palkat 33432 €, muut toimintakulut 14553 € (sisältää flyygelin ison huollon)
- Järjestetyt tilaisuudet – TA 10900 €
- Kotiseututyö / museotoiminta – TA 5356 €
- Elokvatoiminta – TA toimintakulut 22353 €, tulot 27 000 € - tuotto 4647 €

Muutokset 2026

Kulttuuritoimen tehtävät siirtyvät kirjaston henkilöstölle

- 1 htv -> 0,8 htv
- tehtävät jakautuvat neljälle henkilölle
- tehtäviin perehtyminen on käynnissä

Talous

- Flyygelin iso huolto n. 9500 €
- Lainaautomaatin uusiminen - ehkä 3600 € + asennus??

Hyvinvointi

- 0,5 htv
- Laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma
 - Paikallinen ja maakunnallinen hyvinvointityöryhmä
- Lasten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma
- Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi
- Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- TA 44 181 €, josta toiminnallista 16 850 €
 - Lasten oikeuksien päivä
 - Vanhusten viikon tapahtuma
 - EPT
 - Koulutusta

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §

Kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä:

Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.

Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.

Tehtävä päätösten vaikutusten ennakkoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.

Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §

Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.

Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.

Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteisteistyötä hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin

Tietopohja HYTE-työssä

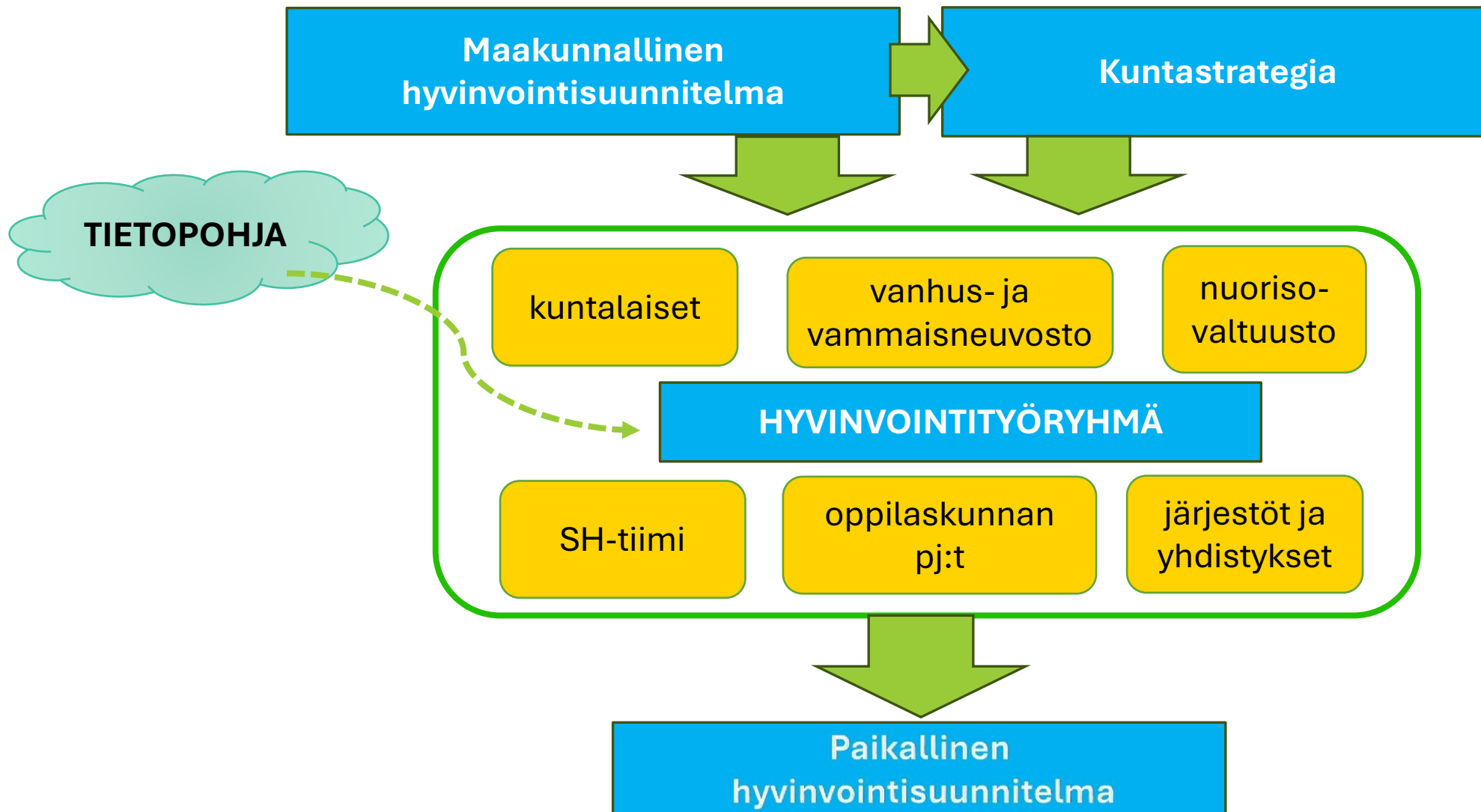
- valtakunnalliset ja maakunnalliset tilastot (Sotkanetti)
- kouluterveyskysely (THL)
- TEAviisari (THL)
- MOVE!-järjestelmän kansallinen rekisteri
- Kultti-kysely (Kuntaliitto)
- liikenneturvallisuuskysely (Ramboll)

Paikalliset kyselyt

- kouluviihtyvyysskyselyt
- Varhaiskasvatuksen kyselyt
- käyttäjäkyselyt eli kokemustieto
 - huomio haavoittuvimmassa asemassa oleviin

Paikallinen asiantuntijatieto

Hyvinvointisuunnitelman toteutus 1

Sari Tulla,
Osmo Polas 2025

Hyvinvointisuunnitelman toteutus 2

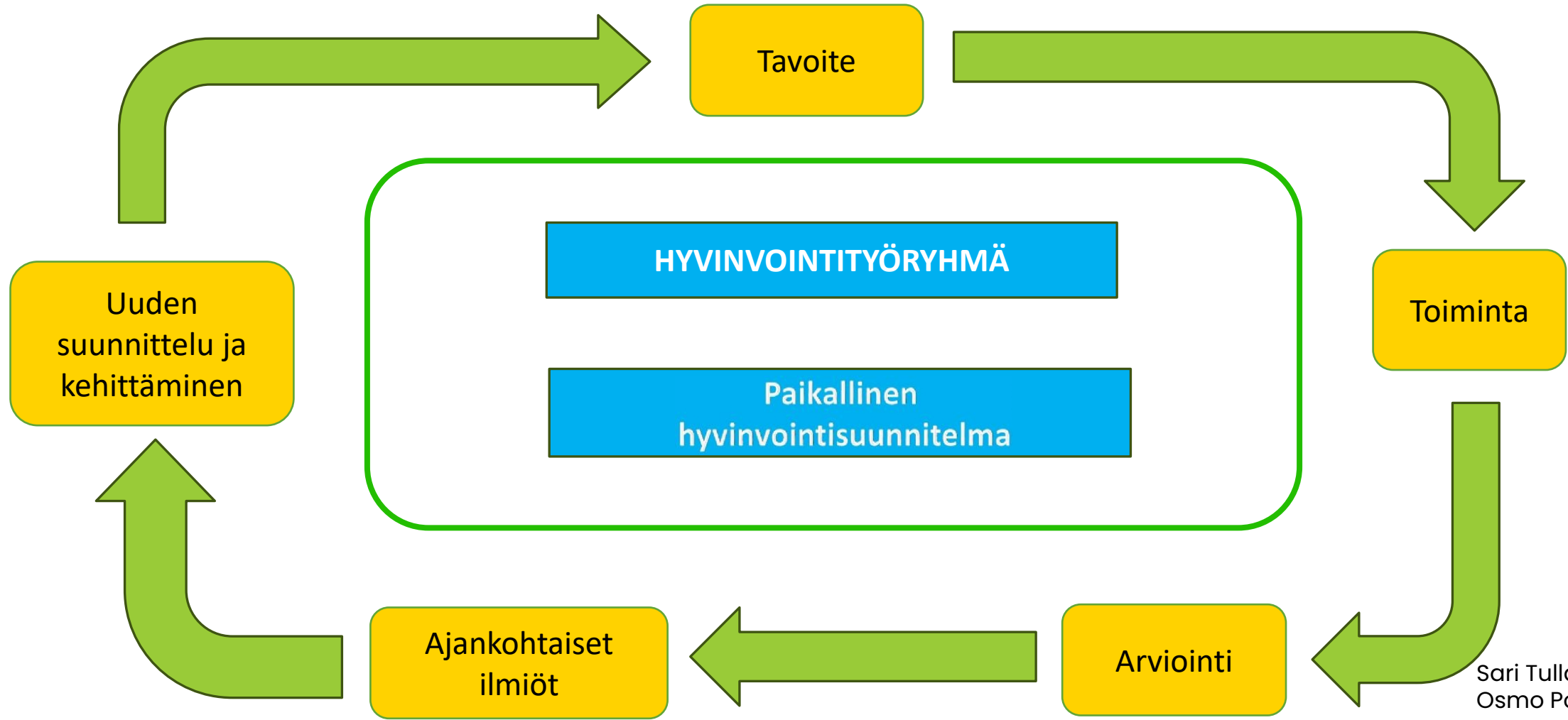

Seuranta toiminnan toteutumisesta

- hyvinvointitiedon vuosittainen seuraaminen
- ajankohtaisten ilmiöiden huomioiminen
 - joustavuus

Sari Tulla,
Osmo Polas 2025

Hyvinvointityö

Sari Tulla,
Osmo Polas 2025

Hyvinvointi

- TA 44 181 €, josta toiminnallista 16 850 €
 - Lasten oikeuksien päivä
 - Vanhusten viikon tapahtuma
 - EPT
 - Koulutusta
 - Yläkoululle kiusaamisen vastainen iltapäivä
 - Vape-näyttely
 - Nettisivut – hyvinvointi ja terveys
 - Kunnantalolla infoteline
 - Kokemusasiantuntijavierailut kirjastolla
 - Liikenneturva – kynttilä jokaiselle liikenneonnettomuudessa kuolleelle / heijastinten jako
 - Ota puheeksi –koulutus / suunnitteilla
 - Kysely nuorille aikuisille
 - Nuorten ääni -kysely

Hyvinvointi

Paikallisesti

- Hyvinvoinnin vuosiraportti
- Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelu
- LAPE- kokouksen valmistelu
- HYTE-kokousten valmistelu
- EPT-kokousten valmistelu / työrukkanen

Maakunnallisesti

- Hyvinvointikoordinaattoreiden tapaaminen
- Kuntien kuuleminen
- Ehkäisevän päihdetyön maakunnalliset kokoukset

Kiitos